

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): **Kateřina Papežová**

Název práce: **Olympijské hry v Mnichově jako dějiště politického soupeření mezi SRN a NDR**

Vedoucí práce (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

PhDr. Bc. Michal Dimitrov

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Bakalářská práce Kateřiny Papežové se věnuje významu LOH 1972 v Mnichově pro vzájemné německo-německé soupeření i obraz obou států na mezinárodním poli. Cílem práce je porovnat, jak oba státy využily vrcholnou sportovní událost, která představuje zásadní milník německo-německých (sportovních) vztahů v období hledání vzájemného modu vivendi, k politickému a propagandistickému soupeření a jak byla tato událost zobrazena a interpretována ve dvou vybraných denících v rozděleném Berlíně (*Berliner Morgenpost*, *Neues Deutschland*), který i v sedmdesátých letech zůstal ohniskem německo-německého střetu (resp. střetu dvou ideologických bloků). Jak v úvodu konstatuje autorka, „*pořadatelská Spolková republika Německo i její oponent Německá demokratická republika viděly v mnichovských olympijských hrách příležitost, jak před celým světem zviditelnit existenci dvou německých států s odlišnými režimy a prostřednictvím úspěchů na olympiádě přesvědčit světovou veřejnost o tom, že právě vlastní stát je lepší než ten druhý.*“ (s. 3) Kateřina Papežová si klade za úkol v práci ověřit svou hypotézu: „*Německá demokratická republika se snažila demonstrovat převahu nad svým západním sousedem prostřednictvím co nejlepších sportovních výsledků a zisku co nejvíce medailí (a hlavně zisku více medailí než právě západoněmečtí sportovci), zatímco Spolková republika Německo se soustředila na organizaci téměř dokonalých, radostných her, které měly světu ukázat kvalitu západoněmecké společnosti a jejího politického systému. Mírumilovnost a otevřenost Západního Německa měla také dát zapomenout na propagandistické olympijské hry v Berlíně v roce 1936.*“ (s. 3). V empirické části práce autorka analyzuje obraz mnichovské olympiády ve dvou zmíněných berlínských denících (v období květen–říjen 1972) s cílem odpovědět na otázku, „*jaká témata byla pro tisk důležitá, jakým způsobem bylo o soupeření na olympijských hrách informováno a jaký obraz jednoho či druhého státu byl v denících pro jejich čtenáře vytvářen.*“ (s. 25) Obsah a strukturu práce i formulaci cílů lze považovat za zcela relevantní pro bakalářskou práci vypracovanou v rámci studia oboru Mezinárodní teritoriální studia.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Kateřina Papežová zvolila metodologický přístup komparativní obsahové analýzy, který naplňuje hned ve dvou rovinách: v první části jádra práce v analýze politického soupeření obou států na olympijských hrách v Mnichově, vytvořené na základě shromážděných publikovaných dokumentů, projevů politických představitelů a relevantní a dostatečně reprezentativní sekundární literatury (kap. 3) – de facto se zde jedná spíše o syntézu –, ve druhé části jádra práce pak v kvalitativní obsahové analýze zpravodajství a komentářů ve dvou klíčových berlínských denících: *Berliner Morgenpost* v Západním Berlíně a *Neues Deutschland* ve Východním Berlíně – především druhou část (kap. 4) lze kladně hodnotit jako vlastní badatelský výkon a osobní přínos autorky k tématu, neboť Kateřina Papežová pracuje s primárními prameny (shromážděnými během studijního pobytu v Berlíně), které na základě uplatnění bazálních kritérií kvalitativní obsahové analýzy – jejíž principy objasňuje v úvodu kap. 4 – analyzuje, kategorizuje do klíčových obsahových sdělení a interpretuje. Autorka v úvodu práce přesvědčivě obhájí kritéria pro výběr obou deníků (což je nezbytné zejména u *Berliner Morgenpost*, s. 24–25), jakož i samotnou myšlenku analyzovat obraz her ve vybraném západoněmeckém a východoněmeckém médiu: „*Ohlas olympijských her v denním tisku je proto důležitý kvůli porozumění, jakým způsobem byl soubor německých států čtenářům představován a jaký obraz konfrontace německých států se snažil tisk u svých čtenářů vytvořit.*“ (s. 4) V úvodu práce autorka s odkazem na relevantní literaturu v oblasti mediální vědy (zejména Dennis McQuail) zavádí klíčové pojmy „národní zájmy“, „účinek médií“, či „propaganda“. Přes omezený rozsah bakalářské práce by zde ovšem bylo potřeba jednotlivé pojmy podrobněji vysvětlit, zejména se soustředit na obsah pojmu „národní zájmy“ a vztah pojmu „propaganda“ s činností médií v demokratickém režimu

(*Berliner Morgenpost*). Teoretické i metodologické ukotvení textu lze (zejména s ohledem na uplatnění postupu kvalitativní obsahové analýzy) přesto považovat za dostatečné pro bakalářskou práci. Práce má jasnou, logickou a přehlednou strukturu, autorka vhodně a kriticky pracuje s prameny a literaturou.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Dílčí nedostatky v podobě opakování slov či sousloví (např. *soupeření* či *neoddělitelnost sportu a politiky*) a překlepů se pohybují v normě, po jazykové i stylistické stránce lze práci hodnotit kladně. Autorka rovněž správně pracuje s poznámkovým aparátem a odkazy na relevantní literaturu.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Práci lze obecně považovat za velmi zdařilou, autorka téma v úvodní kapitole stručně, ovšem přesvědčivě ukotvuje do historického kontextu (stín olympijských her roku 1936, vzájemné politické soupeření obou států s ambicí být jediným reprezentantem německého národa po roce 1949 atd.) a sleduje vliv sportu a vrcholných sportovních událostí na konflikt SRN a NDR na mezinárodním poli i v rámci německo-německých vztahů. LOH 1972 lze chápat jako dílčí vyvrcholení tohoto ideologického střetu. Autorka neopomíná ani další klíčové politické události v souvislosti s pořádáním her (palestinský atentát na izraelskou výpravu či vyloučení Rhodesie) a ukazuje provázanost (resp. svými slovy „neoddělitelnost“) politiky a sportu. Z hlediska osobního badatelského přínosu je třeba hodnotit především kap. 4, tedy analýzu a interpretaci obrazu události ve dvou vybraných médiích (*Berliner Morgenpost*, BM a *Neues Deutschland*, ND). Autorka se soustředí pouze „na ty články, které se věnovaly nebo se nějakým způsobem dotýkaly soupeření obou zemí, případně komentovaly politické působení té které země na olympijských hrách“ (s. 26) a kategorizuje 8 klíčových sdělení u BM, resp. 6 klíčových sdělení u ND. Některá sdělení jsou ovšem formulována nepřiliš obratně, neboť spíše než základní poselství nabízí pouze téma mediálního obsahu (nejzřetelněji viz *Palestinský atentát a jeho dopad na olympijské hry*, s. 33). V samotném textu pak v několika případech není zcela jasné, zda autorka tlumočí názor či hodnocení redaktora vybraného deníku, či nabízí vlastní interpretaci textu (viz otázka č. 2 doporučená k obhajobě níže). Autorka dochází k odůvodněným a relevantním závěrům, jak v kvalitativní obsahové analýze obou médií, tak i v syntéze dokumentů a sekundární literatury (kap. 3.) Autorka prokázala schopnost samostatného myšlení a individuální tvůrčí přístup při vypracování textu.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- 1) Co autorka práce rozumí pod pojmy „propaganda“ a „národní zájmy“. Jak funguje propaganda v médiích v demokratických režimech a jak se to projevilo v deníku *Berliner Morgenpost* ve sledovaném období?
- 2) Jakým způsobem autorka práce v textu oddělovala analýzu obsahu sdělení od vlastní interpretace významu těchto sdělení? Např. u věty na str. 24 „*Snaha o uzavřenost je pak velmi patrná v neochotě, případně nemožnosti východoněmeckých sportovců poskytovat rozhovory, která v závěru her hraničila až s potlačováním svobody tisku, praxí typickou pro socialistické státy.*“ není jasné, zda autorka pouze tlumočí názor či hodnocení redaktora *Berliner Morgenpost*, či nabízí vlastní interpretaci textu.

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA
(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověle):

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji ohodnotit stupněm „výborně“.

Datum: 4. června 2013

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.